

หลักสูตร การทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิ๋ว
จำนวน 6 ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน สามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่และสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมี คุณภาพ ทัวถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมีการทำอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ ประชาชนและประเทศชาติ

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งที่ดีถือว่าเป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือหาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอด

หลักสูตรของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบ อาชีพและการศึกษาดูงาน
3. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ 5 ด้าน ในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์
4. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม
3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 6 ชั่วโมง

1. ภาคทฤษฎี 2 ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่องที่ 1 ช่องทางการประกอบอาชีพ การทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก จำนวน 30 นาที

1. ความสำคัญในการประกอบอาชีพ
2. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ
3. แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพ
4. ทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพ

เรื่องที่ 2 ทักษะการประกอบอาชีพ การทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก จำนวน 4.30 ชั่วโมง

1. ประวัติของการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก
2. อุปกรณ์การทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก
3. วิธีการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก
 - 3.1 การเลือกวัตถุดิบ
 - 3.2 แหล่งจำหน่ายสินค้า
 - 3.3 รูปแบบการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก
4. การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการบรรจุภัณฑ์สินค้า
 - รูปแบบบรรจุภัณฑ์/ logo / brand
 - การจัดทำบรรจุภัณฑ์

เรื่องที่ 3 การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก จำนวน 30 นาที

1. การเลือกทำเล/สถานที่ตั้งร้าน
2. การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย
3. ศึกษาข้อมูลการตลาด วิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน
4. กำหนดทิศทางเป้าหมายและแผนการตลาด

เรื่องที่ 4 โครงการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก

จำนวน 30 นาที

- ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ
- องค์ประกอบของโครงการ
- ประโยชน์ของโครงการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. จัดกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง ทรัพยากร อาชีพ และความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียน เห็นช่องทางการประกอบอาชีพ

2. ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ

- เรียนรู้จากวิทยากร
- เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา
- เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง
- เรียนรู้จากกลุ่ม โดยการพบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการการผลิต การบริหารจัดการตลาด และการออกแบบผลิตภัณฑ์ การบรรจุภัณฑ์สินค้า

4. การนิเทศติดตาม และข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนา

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการทำสบู่มุนไพรและซาไบจิก
2. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน / เว็บไซต์
3. วิทยากร / ภูมิปัญญา

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร

การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง
ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบที่มีคุณภาพของชิ้นงาน

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร การทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก	1. บอกความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก ได้ 2. บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก ได้ 3. บอกและหาแหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก ได้ 4. บอกทิศทางการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก ได้	1. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก 2. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก 3. แหล่งเรียนรู้ 4. ทิศทางพัฒนาการประกอบ อาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก	1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 2. วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ 3. ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก 4. กำหนดทิศทางการประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการคิดเป็นและมีความเป็นไปได้ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่	30 นาที	-

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2. ทักษะการ ประกออาชีพการ ทำสบู่สมุนไพร และชาใบจิก	1 บอกประวัติของการทำสบู่ สมุนไพรและชาใบจิก ได้ 2 บอกอุปกรณ์ในการทำสบู่ สมุนไพรและชาใบจิก ได้ 3 บอกการทำสบู่สมุนไพรและ ชาใบจิก ได้ 4 บอกวิธีการและขั้นตอนการ ทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก	1. ประวัติของการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก 2. อุปกรณ์การฝึกปฏิบัติ กลีเซอรินเกรดพรีเมียม 1 กิโลกรัม, สบู่สมุนไพรที่ ชอบ 1 – 3 อย่าง, น้ำมันหอมระเหย 2 ซื้ (สำหรับคนที่อยากแต่งกลิ่น), น้ำผึ้ง 2 ซื้, เครื่อง ปั่น, แก้วตวง, ตะแกรงกรอง, ภาชนะผสม เช่น ถ้วย หรือกะละมัง, ผ้าขาวบาง, แม่พิมพ์สบู่, ใบจิก, กระทะคั่วใบจิก, ไม้พาย, เตาแก๊ส, มีด, เขียง 3. วิธีการทำ สบู่สมุนไพร 1. เริ่มจากการหั่นกลีเซอรินเป็นก้อนเล็ก ๆ จากนั้นนำไปต้ม โดยต้องต้มกลีเซอรินด้วยไฟ อ่อนจนละลาย 2. ระหว่างรอกลีเซอรินละลายให้เราเริ่มเตรียม สบู่สมุนไพร เช่น หากใช้แต่งกลิ่นก็ให้ล้างสะอาดแล้ว นำไปปั่นผสมน้ำสะอาดเล็กน้อย จากนั้นกรองเอา แต่น้ำ แต่หากใช้ว่านหางจระเข้ ก็ปอกเปลือก นำ ยางออก ปั่นละเอียดแล้วเตรียมผสมได้เลยโดยไม่ต้องกรอง 3. เมื่อเตรียมสบู่สมุนไพรที่ต้องการเรียบร้อยแล้ว เติมน้ำผึ้งและน้ำมันหอมระเหยลงไป ผสมให้เข้า กัน	โดยใช้กระบวนการคิดเป็น และมีความเป็นไปได้ตาม ศักยภาพ 5 ด้าน ศักยภาพ ด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและ ทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์ 1. จัดให้ผู้เรียนศึกษา เอกสารเกี่ยวกับประวัติของ การทำ การ ทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก 2. จัดให้ผู้เรียนศึกษา เอกสารของอุปกรณ์ ในการทำสบู่ สบู่สมุนไพรและชาใบจิก 3. จัดให้ผู้เรียนศึกษา อุปกรณ์ในการทำสบู่สมุนไพรและชาใบ จิก และฝึกปฏิบัติการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก 4. จัดให้ผู้เรียนศึกษาวัสดุ อุปกรณ์ และออกแบบบรรจุ ภัณฑ์ logo / brand วิธีการทำ และฝึกปฏิบัติการ ทำบรรจุ ภัณฑ์ ใส่ การทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก	1 ชม.	4 ชม.

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		4. นำสมุนไพรที่เราเตรียมไว้เทใส่กลีเซอรินที่ละลายแล้ว คนให้เข้ากันดี จากนั้นเทลงในแม่พิมพ์สบู่ รอให้เย็นแล้วนำออกจากพิมพ์ 5. ใครอยากทำสบู่สมุนไพร ใช้เองแบบรวมมิตรในก้อนเดียว ให้แบ่งกลีเซอรินออกเป็นส่วนเท่า ๆ กันแล้วผสมสมุนไพรแต่ละชนิดลงไป เทสบู่สมุนไพรชนิดแรกลงในพิมพ์รอจนเย็น จากนั้นจึงเทสบู่สมุนไพรชนิดที่สองลงไป ทำสลับชั้นกันจนพอใจ ชาใบจิก 1. เจียวหอมแดง โดยใส่น้ำมันพืชลงในกระทะตามด้วยหอมแดง พอเป็นสีเหลืองก็ตักขึ้นได้เลยหรือเอาไปกรองน้ำมันออกก็ง่ายดี 2. ตอกไข่ลงในชาม นำใบเตยที่ล้างทำความสะอาดเรียบร้อยแล้วใส่ลงไป ขยำใบเตยจนไข่ขึ้นฟูใส่น้ำตาลปี๊บลงไป ขยำให้เข้ากันดี เติมหั้วกะทิ ขยำอีกรอบให้เข้ากัน นำไปกรอง อาจจะกรองด้วยผ้าขาวบาง 1 รอบก็ได้ แต่ในสูตรกรองด้วยกระชอน 1 รอบ และกรองด้วยผ้าขาวบางอีก 1 รอบ หลังกรองเสร็จก็ใส่ถั่วเขียวนึ่งและบดลงไป ใช้มือขยำหรือวน ๆ คน ๆ ให้ทั่วไม่เป็นก้อน 3. นำกระทะไปตั้งไฟ ใส่น้ำมันหอมเจียว 3 ช้อนโต๊ะ เพื่อให้ขนมมีกลิ่นหอมและรสชาติให้อร่อยขึ้น ใส่ส่วนผสมขนมลงไปกวน กวนไม่นานนะคะ			

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		ประมาณ 5 นาที หรือจนจนมชั้นขึ้น พอเนื้อเข้ากันก็ยกลงเทใส่พิมพ์ เคาะให้หน้าขนมเรียบเสมอกัน เตรียมอบ 4. นำไปอบที่อุณหภูมิ 180 องศาเซลเซียส ถึง 200 องศาเซลเซียส นาน 40 นาที พอสุกแล้วเอาออกจากเตา พักให้เย็น ตัดหม้อแกลงให้เป็นชิ้นสวยงาม โรยหอมเจียว 4. การออกแบบผลิตภัณฑ์ การบรรจุ ภัณฑ์สินค้า - รูปแบบบรรจุภัณฑ์ / Logo / brand – การจัดทำบรรจุภัณฑ์			
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก	1. สามารถสำรวจและศึกษา ทำเลที่ตั้งได้ 2. สามารถคิดคำนวณต้นทุนการผลิต และการกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขายได้ 3. สามารถศึกษาข้อมูลการตลาดวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน ได้ 4. สามารถกำหนดทิศทางเป้าหมาย และแผนการตลาดได้	1. การเลือกทำเล/สถานที่ตั้งร้าน 2. การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนด ราคาขาย การส่งเสริมการขาย 3. ศึกษาข้อมูลการตลาด วิเคราะห์ความ ต้องการของตลาดในชุมชน 4. กำหนดทิศทางเป้าหมายและแผนการ ตลาด	1. สำรวจและศึกษาแหล่ง ทำเล สถานที่ตั้ง ร้านหรือการจำหน่าย 2. ศึกษาต้นทุนการผลิตแต่ คุณภาพคงเดิม และ ดำเนินการตามกระบวนการ จัดการตลาด เช่น การคิด ต้นทุนการผลิต การกำหนด ราคาขาย การส่งเสริมการขาย 3. ศึกษาข้อมูลการตลาด และ วิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน 4. การกำหนดทิศทาง เป้าหมายกลยุทธ์ และ แผนการจัดการตลาดที่ เกี่ยวข้องกับการขายการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก	30 นาที	

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4. โครงการประกอบอาชีพการทำสบู่สมุนไพรและชาใบจิก	4.1 บอกความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพได้ 4.2 บอกองค์ประกอบของโครงการได้ 4.3 บอกประโยชน์ของโครงการได้ 4.4 ดำเนินการวัดและประเมินผล	4.1 ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ 4.2 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ 4.3 ประโยชน์ของโครงการ	4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพองค์ประกอบของโครงการอาชีพ 4.2 ดำเนินการวัดและประเมินผล	30 นาที	